

СУТНІСТЬ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Залізняк Алла Миколаївна

канд. пед. н., доц.

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

Сучасний стан розвитку нашого суспільства висуває нові вимоги до системи освіти й виховання дошкільника. Дошкільний вік – початковий період становлення особистості. У цей час закладаються основи характеру людини, засвоюються моральні норми поведінки. У цей період відбувається стрімкий фізичний і психічний розвиток дитини, початкове формування якостей, які роблять її людиною.

Сутність морального виховання полягає у формуванні моральної позиції, ціннісних орієнтацій, інтересів і потреб особистості. Специфіка морального виховання залежить від особливостей моралі як форми суспільної свідомості. Моральне виховання – основа виховання особистості. Протягом дошкільного дитинства є кілька вузлових моментів, що пов'язані з появою якісно нових рівнів морального розвитку. Моральний розвиток – рівень засвоєння уявлень про моральні норми, сформованості моральних почуттів і моральної поведінки.

Перші уроки моралі дитина засвоює у сім'ї, опановуючи з допомогою батьків норми порядності, доброти, працьовитості тощо. У процесі морального розвитку протягом дошкільного дитинства під впливом дорослих формується особистість, система мотивів поведінки. Знання моральних норм є етапом морального удосконалення. Механізмом перетворення моральних норм на суб'єктивну моральність є моральні почуття – стійкі переживання у свідомості дитини, суб'єктивне ставлення до себе, явищ суспільного буття, до інших людей [1; 2].

Процес взаємодії між педагогічними впливами і розвитком особистості відбувається через сприймання й усвідомлення моральних вимог, їх оцінку і

перевірку досвідом. Моральна поведінка означає єдність мотиву і дії. Мотив спонукає до певної дії, надає поведінці особистісного змісту. Отже, у центрі уваги дорослих мають бути не тільки вчинки дитини, а й їх мотиви. Варто постійно пояснювати своїй дитині, чому саме так треба чинити, а не інакше, допомагати їй побачити причинність різних дій і наслідків. Дитячу діяльність слід спрямовувати на добродійність, турботу про інших. Таким чином, моральне становлення дошкільника передбачає формування в нього системи домінуючих мотивів, що відповідають моральним нормам суспільства і визначають його взаємини з оточуючими людьми.

Таким чином, успішність цього процесу залежить від єдності моральної свідомості і поведінки. Визначальною у ньому є роль дорослого як «соціального провідника», зразка для наслідування, організатора соціального досвіду дитини. Знання основних особливостей морального розвитку дітей допомагає правильно організувати процес морального виховання, спрямувати його на досягнення цієї мети.

Література:

1. Артемова Л.В. Моральне виховання дітей дошкільного віку. Київ: Рад шк., 1976. 168 с.
2. Поніманська Т.І. Моральне виховання дошкільників: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 1993. 111 с.